

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/182/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201368
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8519201368.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. R. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX a mal. K. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, deti rodičov: otca - R. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX právne zastúpeného JUDr. Slavomírom Firmentom advokátom AK so sídlom Stará Ľubovňa Ul. 17. novembra 14 a matky - F. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX, právne zastúpenej JUDr. Gáborom Szárazom, advokátom, AK, so sídlom Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/188/2019-68 zo dňa 14.10.2019 takto

rozhodol:

I. M e n í uznesenie vo výrokoch I. III. a IV. tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom zverení mal. R. a mal. K. z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Podaným návrhom sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia ktorým sa dočasne zveria maloleté deti R. a K. do jej výlučnej osobnej starostlivosti, otcovi mal. deti sa uloží povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 300,- Eur mesačne a do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva. Navrhovala nahraďiť súhlas otca s vycestovaním mal. detí na územie L. P. do mesta T., prípadne do okolia tohto mesta až do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Stará Ľubovňa pod spisovou značkou 4P/116/2019.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„I. Súd dočasne z v e r u j e mal. R. Y., nar. XX.X.XXXX a mal. K. Y., nar. XX.XX.XXXX, obidve trvale bytom J. č. XXX do osobnej starostlivosti matky F. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. č. XXX, ktorá je oprávnená a povinná mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh matky mal. detí v y l u č u j e na samostatné konanie. III. Súd u r č u j e, že neodkladné opatrenie bude trvať do nadobudnutia právoplatnosti veci vedenej Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4P/116/2019.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania“.

3. Vychádzajúc z podaného návrhu a doposiaľ vykonaného dokazovania súd čiastočne vyhovel požadovanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd mal preukázané, že na súde

prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov mal. detí, ktoré nie je právoplatne skončené. Rodičia sa nevedia dohodnúť na osobnej starostlivosti o deti, nežijú spolu, v konaní je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie a nie je možné objektívne predpokladať dĺžku trvania tohto konania. Daný stav odôvodňuje naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi rodičmi a mal. deťmi. Maloleté deti majú u matky vytvorené vhodné podmienky pre svoj život a matka zvláda osobnú starostlivosť o deti, neodkladným opatrením zveril mal. deti do osobnej starostlivosti matky. Súd stanovil, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4P/116/2019. V prevyšujúcej časti návrh matky vylúčil na samostatné konanie.

4. Poukázal na ustanovenie § 2 ods. 1, § 9, § 366, § 367 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods.1, § 326 ods.1, § 327, § 328 ods.1, § 329 ods.1, § 330 ods.1, § 336 ods.1, Civilného sporového poriadku, čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 28 ods. 2 Zákona o rodine.

III. Obsah odvolania otca

5. Proti výroku o nariadení neodkladného opatrenia a výroku o trovách konania podal odvolanie otec, namietajúc nedostatočné zistenie skutočného stavu vecí, nesprávne zhodnotenie dôkazov a nesprávne právne posúdenie vecí. Otec mal. detí vytýka, že súd sa pred rozhodnutím nepokúsil zistiť jeho stanovisko k navrhovanému neodkladnému opatreniu v časti zverenia detí do starostlivosti matky. Súd v súlade s ust. § 329 ods. 1 C.s.p. môže rozhodnúť aj bez výsluchu strán a bez nariadenia pojednávania, no domnieva sa, že v čase, keď už súd mal vedomosť o tom, že on ako otec sa domáhal návratu detí zo zahraničia s poukazom na Haagsky dohovor o občianskoprávných aspektoch medz. únosov detí z 25.10.1980 (súdu to bolo zrejmé jednak z príloh predložených navrhovateľkou k návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a tiež mal vedomosť o podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otcom dňa 04.10.2019, v ktorom žiada o zákaz matke vycestovať s maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky, ktoré konanie č. 4P/115/2019 je vedené na tunajšom súde), t. j. hoci bolo zrejmé, že má záujem mať deti v svojej starostlivosti na Slovensku a starať sa o ne tu na Slovensku, súd v záujme objektivizácie tvrdení matky nevyzval otca na vyjadrenie sa k jej tvrdeniam a k zisteniu reálneho skutkového stavu. Vo Veľkej Británii nemajú deti vlastný domov, poriadne sa o nich nemá kto starať, o manželka si užíva zábavy a voľnosti so svojim milencom. Až po vykonanom dokazovaní sa otca môže preukázať, že v najlepšom záujme mal. detí je ich zotrvanie na Slovensku, a to či už v jeho starostlivosti otca alebo prípadne aj v starostlivosti ich matky, ideálne, aby bola zabezpečená účasť oboch rodičov na výchove mal. detí, najlepšie v striedavej starostlivosti; vzhľadom k tomu, že matka odmieta pobyt na Slovensku bude otec mal. detí v konaní o rozvod manželstva a úprave práv a povinností k mal. deťom požadovať ich zverenie do jeho osobnej starostlivosti. Otec navrhol, aby odvolací súd v súlade s ust. § 389 C.s.p. zrušil uznesenie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia mal. detí do starostlivosti matky zamietol, alebo alternatívne, aby v prípade stotožnenia sa s potrebou vykonania ďalšieho dokazovania v súlade s § 389 v spojení s § 391 C.s.p. napadnuté uznesenie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V prípade úspechu si uplatňuje nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Matka považuje napadnuté uznesenie za správne. Otec sa o deti nevie osobne postarať. Matka opakovane poukazuje na nevhodné správanie otca. Otec veľmi dobre vedel, že matka s deťmi odcestovala do zahraničia, keďže tam pracovala. Kolízny opatrovník maloletých detí zisťoval názor detí a obe uviedli, že chcú byť s mamkou.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a zistil, že sú splnené podmienky na zmenu napadnutého uznesenia.

8. Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, ich vzájomné vzťahy sú vyhrotené, bež možnosti dosiahnutia konsenzu čo do úpravy výkonu ich

rodičovských práv a povinností. Podstatnou nezhodou je vycestovanie matky na územie Veľkej Británie, s ktorým otec nesúhlasí. Matka má tam prácu a deti majú tam podľa jej tvrdení zabezpečené podmienky pre plnenie školských povinností a bytové podmienky. Konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode nie právoplatne ukončené.

9. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci vzhliadol dôvod pre bezodkladnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania. Dôvodom je neexistencia rodičovskej dohody o osobnej starostlivosti maloletých detí v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie a nie je možné objektívne predpokladať dĺžku trvania konania. Daný stav odôvodňuje naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi rodičmi a mal. deťmi.

10. Po oboznámení sa s odvolaním otca, ako aj nadväzujúcimi vyjadreniami účastníkov konania odvolací súd sa nestotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie v nasledujúcom texte odôvodnenia odvolací súd argumentuje nasledovne.

11. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

12. Úvodom odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti, súd prihliada na zachovanie a riadny výkon rodičovských práv a povinností, prihliadať musí na najlepší záujem maloletého dieťaťa na prijatí navrhovaného rozhodnutia.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil osvedčenosť dôvodov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Vychádzajúc z faktického stavu, mal. deti sa v súčasnosti nachádzajú pri matke, táto zabezpečuje ich osobnú starostlivosť. Zo správy kolízneho opatrovníka na č.l. 98 súdneho spisu vyplýva, že maloleté deti sú vo faktickej osobnej starostlivosti matky, otec odmieta prijať dohodu ohľadne vycestovania maloletých detí na územie L. P., nemá výhrady voči zvereniu maloletých detí matke, pokiaľ bude s nimi na území Slovenska. Rodina žila dlhodobo v D.. Zisťoval pomery na strane oboch rodičov a prijal záver, že obaja majú vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté deti. Z tvrdení a dôkazov nevyplýva, že otec matke neprimeraným spôsobom zasahuje do výkonu jej osobnej starostlivosti o mal. deti. Z obsahu dôkazov vyplýva záver, že rodičia sa nevedia dohodnúť na podstatnej veci, ktorou je zmena pobytu maloletých detí. V konaní vyvolanom z dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 35 Zákona o rodine sa posúdi rozhodnutie a konanie matky zmeniť maloletým doterajší pobyt posudzujúc najlepší záujem maloletých detí. Odvolací súd uvádza, že neexistencia dohody rodičov o výkone ich rodičovských práva povinností sama o sebe ešte neznamená dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa maloleté deti zverenia do osobnej výlučnej starostlivosti len z jednému z rodičov a pokiaľ nie sú preukázané iné závažné dôvody pre prijatie tak závažného opatrenia.

14. Nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd uvádza, že v konaniach starostlivosti súdu o maloletých sa prioritná pozornosť venuje najlepšiemu záujmu mal detí. V tejto súvislosti je nevyhnutné poznamenať, že matka žiadnym spôsobom nepreukázala nepriaznivý vplyv otca či prejavy iného agresívneho správania, ktoré by negatívne vplývalo na zdravý fyzický a duševný vývin mal. deti. Otec zostáva nositeľom rodičovských práv a povinností. Ak sa rodičia na výkone rodičovských práv a povinností nevedia dohodnúť, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Prijatie takéhoto rozhodnutia by však malo byť výsledkom procesu rozsiahleho dokazovania, smerujúceho k zisteniu skutočného stavu veci a dosiahnutiu spravodlivosti v pomeroch účastníkov konania.

15. Je potrebné zdôrazniť, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre

rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

16. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa vyžaduje, aby sa dôvodnosť návrhu javila súdu ako osvedčená. Ako už bolo vyššie uvedené matka svojimi tvrdeniami, ako ani predloženými listinnými dôkazmi dôvodnosť návrhu neosvedčila. Odvolací súd nespochybňuje situáciu, v akej sa rodina maloletých detí ocitla, avšak nemôže byť dôvodom bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania ako o nej rozhodol súd. Ako už bolo uvedené, mal. deti sa nachádzajú vo faktickej osobnej starostlivosti matky, nebolo preukázané, že by boli vystavované psychickému či dokonca fyzickému násiliu zo strany otca.

17. V odvolací súd je toho názoru, že je povinnosťou matky domáhajúcej sa nariadenia neodkladného opatrenia osvedčiť súdu ohrozenie, resp. porušenie najlepšieho záujmu maloletých detí. Len samotné tvrdenie matky o tom, že maloleté deti dlhodobo žijú s ňou, otec neplní svoje rodičovské povinnosti, nesúhlasí s vycestovaním detí do Veľkej Británie, súdu nepostačuje pre prijatie tak závažného rozhodnutia, akého sa domáha v preskúmvanej veci .

18. Keďže matka neosvedčila ohrozenie, resp. porušenie najlepšieho záujmu mal. dieťaťa v prípade absencie bezodkladnej úpravy pomerov ktorým by súd zveril matke maloleté deti do jej výlučnej osobnej starostlivosti, odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého vo výrokoch I. III. IV tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom zverení maloletých detí zamietla.

19. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku s použitím ustanovenia § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd nenašiel dôvod na priznanie trov odvolacieho konania otcovi, ktorý návrh podal. S ohľadom na okolnosti prípadu nepovažoval za dôvodné priznať trovy konania podľa ustanovenia §55 CMP.

20. Záverom odvolací súd apeluje na rodičov mal. deti, aby konštruktívne pracovali na zlepšení vzájomných vzťahov a zdržali sa konania, ktorým by výrazne zasahovali do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča, a to všetko v záujme dosiahnutia stability výchovného prostredia a zdravého fyzického a duševného vývoja mal. deti.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).